

Εκδήλωση παρουσίασης «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ»

Ομιλία Πρύτανη ΕΜΠ Ανδρέα Γ. Μπουντουβή

Αξιότιμοι όλοι και όλες,

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Ελληνικού πανεπιστημίου, εν προκειμένω του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, αξίζουν και πρέπει να έχουν όλη τη δυνατή υποστήριξη στην ενίσχυση της θέσης τους στην αγορά εργασίας για να είναι ανταγωνιστικοί, να συγκρατηθούν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό στη χώρα και να συμβάλλουν με την εργασία τους και τις γνώσεις τους στην πρόοδο της χώρας.

Κύριε Αντιπρόεδρε της Κυβέρνησης, κύριε Υπουργέ Υποδομών και Μεταφορών, κυρία Υπουργέ Παιδείας και Θρησκευμάτων, κύριοι Αντιπρυτάνεις, κύριε Πρόεδρε της ΕΘΑΑΕ, εκπρόσωποι του ΤΕΕ, του ΕΣΒΥΚ, αγαπητοί συνάδελφοι-καθηγητές, μηχανικοί, τεχνικοί, εκπρόσωποι εταιριών και φορέων συνεργαζόμενων με το ΕΜΠ με τη στενή και την ευρύτερη έννοια,

Σας ευχαριστώ θερμά για την παρουσία σας και έχω την πεποίθηση ότι όλοι μας, από τη θέση του ο καθένας αλλά και μέσω της αλληλεπίδρασης μας, συμφωνούμε και υπογραμμίζουμε με την σημερινή μας εκδήλωση και τη συμμετοχή σας, ότι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μας, οι αυριανοί μηχανικοί και επιστήμονες είναι στο κέντρο του ενδιαφέροντος.

Από κοινού με τον συν-οικοδεσπότη κ. Γιώργο Περιστέρη, Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο του ομίλου επιχειρήσεων ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ είμαστε στην εξαιρετικά ευχάριστη θέση και έχουμε την τιμή να παρουσιάζουμε το επαγγελματικό πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών στη «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ» του ΕΜΠ με φορέα χρηματοδότησης τη ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ. Είναι το πρώτο στο είδος του που ιδρύεται στο πλαίσιο του νέου νόμου για τα πανεπιστήμια και στοχεύει στην ενίσχυση των γνώσεων διπλωματούχων μηχανικών, με έμφαση στον κατάλληλο συνδυασμό τεχνικών και διοικητικών δεξιοτήτων και τη διασύνδεσή τους με την επαγγελματική δραστηριότητα στη

διαχείριση έργων υποδομών και κατασκευών. Οφείλω να αναγνωρίσω ότι η αρχική ιδέα και ώθηση για το συγκεκριμένο μεταπτυχιακό δόθηκε από την πλευρά της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ και των επιχειρήσεων. Ήταν με τον κ. Γιώργο Περδικάρη που υπογράψαμε το πρώτο συμφωνητικό – και επιτρέψτε μου να πω ότι έχοντας υποστήριξη-Περιστέρη και Περδικάρη το εγχείρημα θα πετάει. Ήταν ο κ. Σέργιος Λαμπρόπουλος, Πολιτικός Μηχανικός, Ομότιμος καθηγητής του ΕΜΠ και πρόεδρος του ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ (ΕΣΒΥΚ), με μεγάλη εμπειρία πεδίου, που μας ξεσήκωσε, στην αρχή εμένα και τον αντιπρύτανη κ. Ε. Σαπουντζάκη που έχει το χαρτοφυλάκιο Οικονομικών, Προγραμματισμού και Ανάπτυξης. Μας παρουσίασε μια συγκροτημένη πρόταση γι' αυτό το μεταπτυχιακό κομίζοντας βεβαίως τη διάθεση της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ να υποστηρίξει το πρόγραμμα. Η ζύμωση ξεκίνησε τάχιστα εντός ΕΜΠ, με ενεργά συμπλέοντες τους άλλους δύο αντιπρυτάνεις τον κ. Γιάννη Χατζηγεωργίου της Έρευνας και Δια Βίου Εκπαίδευσης και τον κ. Δρόσο Γκιντίδη Διοικητικών Υποθέσεων, Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας. Και με 3 σχολές. Η Σχολή Πολιτικών Μηχανικών, η και επισπεύδουσα, η Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών και η Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών, σχημάτισαν των πυρήνα της διατμηματικότητας του προγράμματος και οι Κοσμήτορες των αντίστοιχων σχολών, οι Καθηγητές Νίκος Λαγαρός, Νίκος Μαρμαράς και Νεκτάριος Κοζύρης «έτρεξαν» στα αρμόδια όργανα τις διαδικασίες, η Σύγκλητος του ΕΜΠ ενέκρινε με θέρμη και ο φάκελος του προγράμματος είναι στην Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης, την ΕΘΑΑΕ, και προσβλέπουμε σε εξαιρετική συνεργασία με τον Πρόεδρο της Αρχής Καθηγητή κ. Περικλή Μήτκα και τους συνεργάτες του ώστε να προχωρήσει γρήγορα η πιστοποίηση και να προκηρυχθεί έγκαιρα το πρόγραμμα για να ξεκινήσει με τους πρώτους φοιτητές του τον Οκτώβριο.

Θα δικαιολογούσα ισχυρισμό εκ μέρους της Υπουργού κ. Κεραμέως ότι η πλευρά του Υπουργείου είναι εκείνη που έθεσε τη βάση της υλοποίησης ενός τέτοιου μεταπτυχιακού, νομοθετώντας. Αλλά το κύριο θέμα δεν είναι η αναγνώριση της πρωτιάς, το σημαντικό είναι ότι οι τρεις πλευρές – πολιτεία-επιχειρήσεις-πανεπιστήμιο έχουν τη δυνατότητα να συμπράξουν με απόδοση win-win-win -- σε κατεύθυνση εκσυγχρονιστική και αναπτυξιακή.

Είναι αλήθεια ότι τα πανεπιστήμια δεν φημίζονται για τα γρήγορα αντανakλαστικά τους όταν είναι να συντονιστούν με αλλαγές που φέρνουν οι

καιροί – και έρχονται με ισχυρά μηνύματα από την αγορά εργασίας, ευρύτερα από την οικονομία, τις τεχνολογικές εξελίξεις, και τις διεθνείς τάσεις και αλλαγές στον διεθνή ακαδημαϊκό χώρο. Και αυτό συμβαίνει ιδιαίτερα σε θέματα που αφορούν σε σύνδεση έρευνας, επιχειρηματικότητας και καινοτομίας, όπου η Ελλάδα υστερεί.

Εμείς στο πανεπιστήμιο ξέρουμε καλά, παρόλο που δεν το παραδεχόμαστε συχνά, ότι σοβαρή υπαιτιότητα οφείλεται σε αγκυλώσεις μας που όμως ανήκουν στο παρελθόν, είμαι βέβαιος, ανεπιστρεπτί. Αισιοδοξώ επίσης – και για να τροφοδοτήσω την αισιοδοξία μου χρειάζεται να το ομολογήσω – ότι δεν είναι μακριά ο καιρός που παρόμοιες εκδηλώσεις θα γίνονται χωρίς διακινδύνευση στο φυσικό τους χώρο, όπως παντού στον υπόλοιπο κόσμο, δηλαδή εντός πανεπιστημιακών εγκαταστάσεων.

Αυτό που ξεκινάει τώρα είχε δυνατότητα, λόγω φυσιολογίας και αποστολής του ιδρύματός μας, να ξεκινήσει νωρίτερα, να προηγηθεί δηλαδή του τωρινού που γίνεται στο νέο, δεδομένο νομικό πλαίσιο. Πολλές φορές η έλλειψη σαφούς κανονιστικού πλαισίου προσφέρει δικαιολογίες για να αποτύχουν ή να τορπιλιστούν κάποιες σοβαρές ενίοτε τολμηρές προσπάθειες που ταράζουν λιμνάζοντα νερά, την ίδια στιγμή που αρκετοί από αυτούς που αντιτίθενται καταγγέλλουν εναγκαλισμό των πανεπιστημίων από το υπουργείο επικαλούμενοι – α λα καρτ βεβαίως -- την ύπαρξη ασφυκτικού κανονιστικού πλαισίου. Παρόμοιο με το σημερινό και με παρόμοια δυστοκία στο παρελθόν είναι η ενεργοποίηση έως και απελευθέρωση δυνάμεων, εντός πανεπιστημίων κυρίως των νέων ανθρώπων μας, για τη σύνδεση έρευνας-επιχειρηματικότητας-καινοτομίας. Οι εταιρίες τεχνοβλαστοί που ιδρύονται πλέον στο ΕΜΠ και στα άλλα ελληνικά πανεπιστήμια αξιοποιούν το νέο καλοσχεδιασμένο θεσμικό πλαίσιο που εισήγαγε το υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τα ερευνητικά κέντρα και συναρμοδίως το υπουργείο Παιδείας για τα πανεπιστήμια.

Οφείλω όμως να θίξω και μια άλλη πλευρά που αφορά στα αντανakλαστικά και την προσαρμοστικότητα των πανεπιστημίων σε σχέση με τις αλλαγές που είναι ραγδαίες, ειδικά στο χώρο της τεχνολογίας. Τα προγράμματα σπουδών, ειδικά τα προπτυχιακά και ειδικά των μηχανικών που είναι 5-ετούς διάρκειας, δεν μπορεί να γίνουν super market, δηλαδή να ενσωματώνουν ό,τι φαίνεται ότι είναι απαραίτητο για την επαγγελματική πορεία των αποφοίτων. Είναι σημαντικό να

τίθεται αυτό το θέμα, γιατί αφορά και στη συμπληρωματική επιστημονική εκπαίδευση των μηχανικών όπως είναι η εκπαίδευση μεταπτυχιακού επιπέδου.

Αυτή η μεταπτυχιακού επιπέδου επαγγελματική εκπαίδευση δεν πρέπει να συγχέεται με τη σημαντική βεβαίως συνεχιζόμενη εκπαίδευση, που επίσης παρέχουν τα πανεπιστήμια και ειδικά το Μετσόβιο στον τεχνικό τομέα με καθυστερημένη αλλά δυναμική εκκίνηση προ διετίας. Οι σπουδές, λοιπόν, δεν πρέπει να καλύπτουν πάρα πολλά, γιατί καταδικάζουν όλα σε αχταρμοποίηση. Πρέπει να δίνουν έμφαση στα θεμελιώδη, στα ουσιαστικά αυτά που αντέχουν στις αλλαγές και που προσφέρουν τη δυνατότητα της προσαρμογής των μηχανικών στις αλλαγές που αντιμετωπίζουν στην επαγγελματική τους πορεία είτε επειδή αλλάζουν τομέα απασχόλησης ή και επειδή οι τεχνολογικές εξελίξεις σε κάθε τομέα μεταβάλλονται. Είναι ηχηρά τα καμπανάκια που ακούγονται από την αγορά εργασίας ότι οι απόφοιτοι στερούνται δεξιοτήτων υψηλής ζήτησης. Φερ' ειπείν προγραμματιστές. Το Πολυτεχνείο βγάζει μηχανικούς και η σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών βγάζει επίσης μηχανικούς, εξ αυτών και μηχανικούς πληροφορικής, αλλά όχι μονολιθικά προγραμματιστές. Οι μηχανικοί, όλοι ο μηχανικοί, πρέπει να ξέρουν προγραμματισμό υπολογιστών στην έκταση που χρειάζεται για να μπορούν να κάνουν υπολογισμούς αλλά και να καταλαβαίνουν τι υπολογίζουν. Και τώρα πρέπει να εκπαιδεύονται από μας στα καινούργια πεδία της τεχνητής νοημοσύνης, της μηχανικής μάθησης και της επιστήμης δεδομένων που επίσης χρειάζονται προγραμματισμό. Ο προγραμματισμός είναι εν γένει εργαλείο, και τίποτα δεν ξεπερνά την αξία του mindset που ο μηχανικός εκπαιδεύεται να οικοδομήσει. Αλλά ας κοιτάξουμε εκατέρωθεν του Ατλαντικού να δούμε πως αντιμετωπίζουν εκείνοι αυτά τα σημαντικά θέματα πριν βιαστούμε να αναστατώσουμε την οικονομία των σπουδών. Και αυτοί το έχουν κάνει αρκετά πριν από μας, τόσο πριν που έχουν κάνει και αποτίμηση και διορθώσεις έτσι ώστε να μη χρειαστεί αυτοί που ακολουθούν με διαφορά χρόνου να ανακαλύψουν τον τροχό. Και αυτό ακριβώς συνιστά κατά τη γνώμη μου την πιο ουσιαστική διάσταση της διεθνοποίησης των ελληνικών πανεπιστημίων που ετέθη πολύ ψηλά στην ατζέντα της υπουργού παιδείας και συνήγειρε τα πανεπιστήμια.

Δεν είναι, κατά τη γνώμη μου, δύσκολο να αποφανθεί κανείς για τα ουσιώδη και τα ανθεκτικά. Μια ενδιαφέρουσα και χρήσιμη άσκηση θα ήταν η σύγκριση των

προγραμμάτων σπουδών της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών του ΕΜΠ που τελείωσε ο κ. Περιστερής και ο κ. Λαμπρόπουλος, που κάθισαν στα θρανία του κτιρίου Γκίνη στην Πατησίων, και του ΑΠΘ που τελείωσε ο κ. Περδικάρης, με τα σημερινά. Και κάνοντας αυτή τη σύγκριση είναι πολύ σημαντικό να σκεφτεί κανείς ότι τότε – και συμπεριλαμβάνω και τη δική μου εποχή – είμαι απόφοιτος της Σχολής Χημικών Μηχανικών ΕΜΠ του έτους 1981 -- το ΕΜΠ ήταν ένα εξαιρετικό σχολείο αλλά μόνο σχολείο, δηλαδή λειψό – σε σύγκριση με το τωρινό – κατά το μέρος της επιστημονικής έρευνας. Ενός τομέα που τώρα καθιστά το ΕΜΠ ένα διακεκριμένο ίδρυμα στον Ευρωπαϊκό χώρο. Σημειώστε παρακαλώ ότι το ΕΜΠ είναι ο εθνικός πανεπιστημιακός πρωταθλητής στην ανταγωνιστική ερευνητική χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Horizon 2020 και μαζί/αθροιστικά με το Επιστημονικό Ινστιτούτο του αυτό των Συστημάτων Επικοινωνιών και Υπολογιστών (ΕΠΙΣΕΥ) κατέχει την πρώτη θέση στην Ελλάδα, μεταξύ όλων των ερευνητικών φορέων – πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων τόσο στη χρηματοδότηση από το Horizon 2020 που έληξε το 2020, όσο και μέχρι στιγμής στο τρέχον Horizon Europe. Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι το ζεύγος ΕΜΠ-ΕΠΙΣΕΥ κατέχει την 28^η θέση στην Ευρώπη στο Horizon 2020 και, μέχρι στιγμής την 15^η στο Horizon Europe. Τα περίπου 100 εκ ευρώ που άντλησε το ΕΜΠ από Ευρωπαϊκή χρηματοδότηση την περίοδο 2014-2020 είναι σημαντικό κεφάλαιο για πολλούς λόγους, με προεξάρχοντα την ανάσχεση του brain drain και την ενίσχυση του brain gain. Ένας άλλος σημαντικότερος λόγος είναι ότι μέσω αυτών των κονδυλίων επιβιώνουν τα ελληνικά πανεπιστήμια δεδομένης της ισχνής κρατικής χρηματοδότησης η οποία όμως δείχνει κάποια σημεία ανάκαμψης.

Το επαγγελματικό μεταπτυχιακό πρόγραμμα του ΕΜΠ που επισήμως ανακοινώνεται σήμερα είναι το πρώτο πλην ώριμο τέκνο της απαραίτητης ουσιαστικής συνέργειας αυτού του είδους μεταξύ πανεπιστημίου και επιχείρησης, του ΕΜΠ και της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ. Μια αδρή παρουσίασή του θα κάνει στη συνέχεια ο Αντιπρύτανης κ. Σαπουντζάκης. Κύριε Υπουργέ Υποδομών και Μεταφορών, η συμβολή του ΕΜΠ στο πεδίο των Υποδομών της χώρας – μια και αυτό άπτεται του μεταπτυχιακού προγράμματος, οι μεταφορές είναι άλλη περιοχή σημαντικής συμβολής του ΕΜΠ – είναι προφανές ότι θα ενισχυθεί ουσιαστικά μέσω αυτού του επαγγελματικού προγράμματος.

Σχετικά με τη συνέργεια πανεπιστημίου και ιδιωτικού τομέα υπάρχει κάτι που λείπει. Αυτό που λείπει και είναι μαζικότερης εκπαιδευτικής κλίμακας από ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα και που χρειάζεται τη συζυγία των πανεπιστημίων με τις επιχειρήσεις είναι η πρακτική άσκηση των προπτυχιακών φοιτητών. Είναι μεγάλο ζητούμενο η επέκταση, και από πλευράς χρονικής διάρκειας, της πρακτικής άσκησης των μηχανικών στη βιομηχανία και τις επιχειρήσεις. Και αυτό πρέπει να αλλάξει γιατί συνιστά και σοβαρή απόκλιση από το αντίστοιχο ευρωπαϊκό κεκτημένο – και όλοι οι stakeholders εκπροσωπούνται σε αυτή την αίθουσα.

Κλείνω επανασυνδεόμενος με την εισαγωγή μου: οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μας, όπως η κ. Ευγενία Ελευθερίου, είναι η ομάδα στόχευσης αυτού του επαγγελματικού προγράμματος και από τις δύο συμμετέχουσες πλευρές. Το ΕΜΠ θέλει να βγάζει πλεονεκτικά εκπαιδευμένους μηχανικούς για την απαιτητική αγορά εργασίας, η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ ξέρει πολύ καλά τι χρειάζεται από πλευράς γνώσεων και δεξιοτήτων νεοεισερχόμενων στελεχών στο ευρύτατο πεδίο της διαχείρισης έργων υποδομών και κατασκευών. Βέβαια ένα δυνατό επαγγελματικό μεταπτυχιακό δεν εξαντλεί το πακέτο της άρτιας, με τις σύγχρονες απαιτήσεις, εκπαίδευσης των μηχανικών. Άλλωστε αυτό το μεταπτυχιακό θα το παρακολουθούν 30 φοιτητές κάθε χρόνο. Χρειάζονται και άλλα τέτοια μεταπτυχιακά σε άλλους τομείς και αυτό, το δικό μας, είμαι σίγουρος ότι θα αποδειχθεί καταλύτης. Και σε σχέση με αυτό και αναφορικά με άλλους τομείς, δεν μπορώ να μη σκεφτώ τον τομέα της ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ και να αναφερθώ στην προχθεσινή εξαιρετικά αισιόδοξη δήλωση του κ. Περιστέρη από την Κοζάνη, ότι «με σταδιακή μείωση του φυσικού αερίου και αύξηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, μπορούμε να κρατήσουμε την παραγωγή στην Ελλάδα και να είναι η Ελλάδα μια ενεργειακά ανεξάρτητη χώρα, ακόμη και εξαγωγέας».

Σας ευχαριστώ όλους για την παρουσία σας, τη διοίκηση του ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΙΑΤΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ για τη φιλοξενία και τους συνεργάτες στην Πρυτανεία του ΕΜΠ και τη συντονιστική ομάδα της ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ. Εύχομαι η σημερινή εκδήλωση να σηματοδοτήσει την εκκίνηση πολλών καλών δράσεων όπως αυτή μεταξύ ΕΜΠ και ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ.